

Spis treści

	Str.
Joanna Adamczuk, Waldemar Szewc, Katarzyna Ziółkowska, <i>Ujęcie przychodów według regulacji prawa bilansowego i podatkowego w Polsce</i>	5
Jolanta Chluska, <i>Przychody z ponadlimitowanych świadczeń zdrowotnych w budżetowaniu samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej</i>	19
Ewa Chorowska-Kasperlik, <i>Przychody podatkowe w samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej – aspekty dyskusyjne</i>	33
Małgorzata Cieciora, <i>Przychody jednostki gospodarczej w świetle polskich i międzynarodowych regulacji rachunkowości</i>	45
Hanna Czaja-Cieszyńska, <i>Kategoria przychodów w świetle Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej dla Małych i Średnich Jednostek</i>	55
Janusz Czerny, <i>Prognozowanie i ujmowanie przychodów w przedsiębiorstwie postawionym w stan upadłości likwidacyjnej</i>	65
Beata Filipiak, Piotr Szczypa, <i>Przychody z działalności proekologicznej przedsiębiorstwa</i>	77
Tomasz Kondraszuk, <i>Uwarunkowania ustalania przychodów w rolnictwie ze szczególnym uwzględnieniem zastosowania wartości godziwej</i>	87
Aleksandra Łakomiak, <i>Pomiar przychodów w ciepłownictwie</i>	101
Teresa Martyniuk, <i>Przychody jako kategoria prawa bilansowego ...</i>	117
Edward Nowak, <i>Przychody według segmentów działalności. Pojęcie sprawozdawcze i zarządcze</i>	129
Małgorzata Paszula, <i>Przychody kategorią rachunkowości – artykuł dyskusyjny</i>	143
Adrian Ryba, <i>Otrzymana premia opcyjna w świetle przepisów prawa bilansowego – artykuł dyskusyjny</i>	153
Kazimierz Sawicki, <i>Wpływ metod wyceny i ustalania przychodów ze sprzedaży usług na wynik finansowy netto jednostki gospodarczej</i>	163
Marzena Tatarska, <i>Przychody konsorcjum – aspekty podatkowe</i>	179

<i>i bilansowe</i>	
Ewa Walińska, <i>Przychody jako kategoria pomiaru dokonań jednostki – potrzeba nowych rozwiązań</i>	191
Edward Wiszniowski, <i>Determinanty kształtujące poziom przychodów odsetkowych i wynik finansowy w działalności kredytowej banków</i>	205
Marzena Wrona, Katarzyna Żuk, <i>Przychody z tytułu dotacji unijnych w sprawozdaniu finansowym przedsiębiorstwa</i>	221
Beata Zaleska, <i>Wycena świadczeń medycznych w szpitalu</i>	235
Ze współpracy z zagranicą	247
Jana Skálová, Tomáš Podškubka, <i>Accounting Interpretation of Cross-border Mergers in the Czech Republic Based on Czech Accounting Standards</i>	247
Informacja dla Autorów	265

Ujęcie przychodów według regulacji prawa bilansowego i podatkowego w Polsce

*Joanna Adamczuk,
Waldemar Szewc,
Katarzyna Ziólkowska*

Streszczenie

W artykule zamieszczono:

- objaśnienie różnic w pojmowaniu przychodów w podejściu podatkowym i bilansowym,
- definicję oraz systematykę przychodów w aspekcie podatkowym i ujęciu rachunkowości,
- tabele porównawcze różnic między podatkowym a bilansowym ujęciem przychodów.

Summary

Recognition of income according to accounting law and tax law in Poland

The article addresses issues relating to:

- 1) the differences in viewing income in tax law and accounting law in Poland – an overview,
- 2) definition and classification of income under the tax and the accounting approach,
- 3) analytical tables showing differences between the accounting treatment of income and the tax approach.

Przychody z ponadlimitowanych świadczeń zdrowotnych w budżetowaniu samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej

Jolanta Chluska

Streszczenie

Budżetowanie jest najważniejszym elementem planowania operacji w *samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej*, które pomagają zdefiniować priorytety jednostki. Czynność ta informuje zarząd o kosztach i przychodach, co pozwala je stale monitorować. Budżetowanie daje systematyczną i kompleksową informację do wieloaspektowej analizy operacji dokonywanych w spzoz. Ma ona znaczenie także dla zatrudnionych pracowników, motywując ich do zachowań zgodnych z oczekiwaniami jednostki. Artykuł charakteryzuje istotę usług zdrowotnych świadczonych poza limitem wyznaczonym przez kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia w budżetowaniu spzoz.

Summary

Revenues from medical services in the budgets of independent public health care units

Budgeting is the most important element of planning of operations in independent public health care units (spzoz). It helps to define priorities for the unit and new enterprises. It provides the management with information on income and expenses, which makes it possible to monitor them continuously. The budgeting system provides systematic and comprehensive information for multiaspect analysis of operation of public health care units. It also plays a role in motivating the employees to behave according to the unit's expectations. The article explains the role of health services provided outside the limit set in contracts with the National Health Fund in the budgeting of public health care units.

Przychody podatkowe w samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej – aspekty dyskusyjne

Ewa Chorowska-Kasperlik

Streszczenie

Sprawozdania finansowe i deklaracje podatkowe w Samodzielnych Publicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej, których celem jest ochrona i promocja zdrowia, powinny szanować rozwiązania wszystkich regulacji prawnych dotyczących działalności SP ZOZ. Biorąc pod uwagę ramy prawne działalności SP ZOZ, zasady ich

rachunkowości finansowej i rachunku kosztów, specyfika dokumentacji i prezentacji zdarzeń, a także transakcji ekonomicznych stanowi punkt wyjścia dla poprawnych należności podatkowych. Artykuł podnosi sprawy związane z należnościami podatkowymi w SP ZOZ w przypadku nieodpłatnych świadczeń, środków z funduszy strukturalnych UE, grantów, darowizn składników majątku, umorzenia zobowiązań. Przedstawiono możliwość zwolnienia przychodu z obowiązku podatkowego SP ZOZ przy założeniu, że wymagania zdefiniowane przez ustawę mają miejsce (realizacja zadań statutowych z zakresu ochrony zdrowia oraz przekazanie zysków na cele statutowe). Podkreślona została uprzywilejowana pozycja SP ZOZ w relacji do innych płatników podatku dochodowego, jak również poświęcono uwagę praktycznym aspektom i możliwościom zastosowania rozwiązań wynikających z ustawy podatkowej.

Summary

Revenues of independent public health care units from the tax law perspective

Financial statements and tax returns of Independent Public Health Care Units (SP ZOZ), which are intended to protect and promote health, should be prepared in compliance with the requirements of all legal regulations concerning SP ZOZ activities. Considering the legal framework of SP ZOZ activities, the principles of their financing and cost accounting, the specificity of documentation and presentation of events and economic transactions are the elements to be taken into account in developing correct tax solutions applying to this type of activity. The article raises issues related to the payment of taxes by SP ZOZ on non-charged benefits, appropriations from EU structural funds, grants, donations of assets, loans extended and depreciated. The article stresses the significance of the possibility of income tax exemption for SP ZOZ with the assumption that the requirements defined by the law are met (realization of statutory health protection objectives and assignation of revenues for statutory purposes). The privileged position of SP ZOZ in relation to other taxpayers is emphasized, and attention is paid to the practical aspects and implications of the solutions provided for by tax law.

Przychody jednostki gospodarczej w świetle polskich i międzynarodowych regulacji rachunkowości

Małgorzata Cieciora

Streszczenie

Przychody, obok kosztów, są w rachunkowości podstawową kategorią, która wywiera wpływ na kształtowanie wyniku finansowego jednostek gospodarczych. Artykuł podejmuje dwa główne zagadnienia związane z rachunkowym odzwierciedleniem tej kategorii ekonomicznej – definicję momentu powstania przychodu oraz kwestię

jego adekwatnego pomiaru. Wychodząc od zdefiniowania przychodów w teorii rachunkowości, dokonano analizy regulacji polskiego prawa bilansowego w tym względzie i porównano je z międzynarodowymi regulacjami rachunkowości. Określono główne rozbieżności między analizowanymi regulacjami. Podkreślono również znaczenie stworzenia klarownych i spójnych unormowań prawnych w kwestii momentu uznania przychodu i jego wyceny.

Summary

Business entities' income in Polish and international accounting regulations

Income, beside expenses, is the main accounting category that determines the performance of an entity. The article tackles two main questions related to representation in accounting of this economic category – definition of the moment when income is earned and its adequate measurement.

The author presents the definition of income in accounting theory and analyzes Polish accounting regulations on this matter by comparing them with International Accounting Standards.

The main differences between these two sets of regulations are identified and the need to develop clear and consistent rules regarding the recognition of income and its measurement is emphasized.

Kategoria przychodów w świetle Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej dla Małych i Średnich Jednostek

Hanna Czaja-Cieszyńska

Streszczenie

Postępujący proces globalizacji oraz internacjonalizacja działalności przedsiębiorstw, w tym także małych i średnich, wywarły ogromną presję na system rachunkowości. Jako efekt długiej i wyczerpującej pracy Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w lipcu 2009 r. Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Celem artykułu jest przybliżenie idei koncepcji standaryzacji rachunkowości dla małych i średnich przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem kategorii przychodów w strukturze zagadnieniowej Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Podjęta zostanie również próba rozpoznania najważniejszych podobieństw i różnic w definiowaniu, ujmowaniu i wycenie przychodów w świetle rozwiązań proponowanych przez MSSF dla MSP na tle ustawy o rachunkowości.

Summary

The concept of income in the International Financial Reporting Standard for Small And Medium-Sized Entities

The intensified flow of capital, technology, goods, services and human capital between countries has created the need to standardize financial reporting also for small and medium-sized enterprises. In 2009 International Accounting Standards Board (IASB) published the International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities as a result of long-lasting and comprehensive research. This paper discusses the idea of accounting standardization for small and medium-sized enterprises, with special emphasis on the concept of income in the International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities. The paper also shows the most important similarities and differences in the approach to income between Polish and international regulations.

Prognozowanie i ujmowanie przychodów w przedsiębiorstwie postawionym w stan upadłości likwidacyjnej

Janusz Czerny

Streszczenie

W upadłości likwidacyjnej przedsiębiorstw mamy do czynienia z dwoma strumieniami przychodów, a mianowicie z przychodami dotyczącymi zbycia przedsiębiorstwa lub jego składników majątku oraz z przychodami związanymi z ewentualnym kontynuowaniem działalności:

Przychody ze sprzedaży przedsiębiorstwa powinny być prognozowane głównie na podstawie informacji płynących z systemu rachunkowości, co stanowi tzw. statyczny aspekt upadłości, natomiast jej aspekt dynamiczny jest związany z zakresem i czasem kontynuowanej działalności, o czym decyduje syndyk, mając na uwadze naczelną cel upadłości, jakim jest optymalne zaspokojenie roszczeń wierzycieli.

Summary

Forecasting and recognition of income in entities in bankruptcy liquidation

In bankruptcy liquidation of enterprises two flows of income need to be considered: income from the sale of the enterprise or its assets and income from continuation of the entity's operations.

Income from the sale of the enterprise should be forecasted mainly on the basis of information from the accounting system, which constitutes the so-called statistical aspect of bankruptcy. The dynamic aspect of bankruptcy relates to the scope and duration of continued operations, which is decided by an official receiver, who takes into account the main objective of bankruptcy, i.e. optimal satisfaction of creditors' claims.

Przychody z działalności proekologicznej przedsiębiorstwa

Beata Filipiak, Piotr Szczypa

Streszczenie

Artykuł jest poświęcony wąskiej grupie przychodów możliwej do osiągnięcia w ramach działalności operacyjnej zasadniczej, pozostałej oraz finansowej, a mianowicie przychodów z działalności proekologicznej przedsiębiorstwa. Celem opracowania jest wskazanie na istotę klasyfikacji przychodów z działalności proekologicznej przedsiębiorstwa. Autorzy wskazali w pierwszej kolejności na potrzebę wyodrębnienia takiej grupy przychodów. Następnie na podstawie badań literatury oraz badań ankietowych poświęconych różnorodnym zagadnieniom z zakresu rachunkowości dla potrzeb działalności przedsiębiorstw na rzecz ochrony środowiska dokonano podziału przychodów z działalności proekologicznej.

Summary

Revenues from proecological activity of an enterprise

The paper deals with a narrow class of enterprise revenues generated in the course of its main operating activities, other operating activities and financial activities – revenues from pro-ecological activities. The main purpose of this article is explanation of the need for identifying this group of revenues in enterprises. Based on literature studies and surveys exploring various issues in accounting for activities aimed at environment protection the authors present their proposal for a classification of revenues from pro-ecological activities of enterprises.

Uwarunkowania ustalania przychodów w rolnictwie ze szczególnym uwzględnieniem zastosowania wartości godziwej

Tomasz Kondraszuk

Streszczenie

W artykule przedstawiono wybrane problemy pomiaru i wyceny przychodów w rolnictwie. Zaprezentowano również najważniejsze elementy MSR 41 „Rolnictwo” uwzględniającego biologiczny charakter produkcji rolniczej. Przy stosowaniu tego standardu szczególną uwagę zwrócono na wycenę zapasów produktów rolniczych według wartości godziwej. Zastosowanie tej wyceny prowadzi w praktyce do uznania za przychód całej nowo wytworzonej produkcji w momencie jej zbioru lub pozyskania. Zapasy są bowiem wycenione nie według poniesionych kosztów (historycznych), lecz według wartości najbardziej zbliżonej do aktualnej ceny rynkowej.

Summary

Measurement of revenue in agriculture including the fair value concept

The paper discusses the problem of measurement of revenue in agriculture. The most significant elements of the International Accounting Standard (IAS) 41 „Agriculture” are also described. Special attention is paid to agricultural stock measurement at fair value. The use of this method of measurement leads to inclusion in revenue of the entire new produce at the point of harvest because inventories are not valued at historical cost but at current market price.

Pomiar przychodów w ciepłownictwie

Aleksandra Łakomiak

Streszczenie

Artykuł rozpatruje problem pomiaru przychodów ze sprzedaży ciepła. O jego istocie nie decyduje określenie momentu jego osiągnięcia, bo ten można wskazać posługując się zasadami rachunkowości i przepisami Kodeksu cywilnego, jak wyznaczenie ceny. Jest ona zdeterminowana kosztami uzasadnionymi wytwarzania i dystrybucji oraz kosztem z kapitału zaangażowanego w działalność. Przedsiębiorstwa energetyczne, same kalkulują ceny, ale przedkładają je do zatwierdzenia w tzw. taryfie Urzędowi Regulacji Energetyki.

Summary

The measurement of revenues in heating enterprises

The paper presents the issue of measurement of sales revenues in heating enterprises. The main problem is not so much determination when revenue should be recognized, because accounting rules and civil code provisions provide guidance in this respect, but price determination. The factors determining the price are costs of heat generation and distribution and cost of capital engaged in this activity. Heating enterprises calculate the prices themselves, but have to submit the calculations for endorsement to the Energy Regulatory Office (Polish energy regulator).

Przychody jako kategoria prawa bilansowego

Teresa Martyniuk

Streszczenie

Przychody są jedną z najważniejszych kategorii w działalności przedsiębiorstwa. Od ich wysokości często zależy wynik finansowy przedsiębiorstwa, a w ślad za tym rentowność.

Definicja przychodów zawarta w ustawie o rachunkowości podobna jest do definicji zawartej w MSR 18. Podstawowa różnica wynika z podkreślenia w ustawie, że korzyści ekonomiczne powinny być uprawdopodobnione. MSR 18 wskazuje, że wysokość przychodów należy ustalić według wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej.

W końcu 2008 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała dokument do dyskusji na temat ujmowania przychodów. Jest to wspólny projekt RMSR i amerykańskiej Rady Standardów Rachunkowości Finansowej (FASB) będący jednym z priorytetów planu konwergencji, które mają być sfinalizowane do 2011 roku. Główne postanowienia tego dokumentu dotyczą tego, że ujmowanie przychodów opierać się będzie na zmianach umownych aktywów i zobowiązań przy zastosowaniu pojedynczego modelu ujmowania przychodów z danej umowy. Przychód ujmowany będzie w momencie przeniesienia kontroli nad przyrzeczoną składnikiem majątku ze zbywcy na nabywcę w odniesieniu do każdego świadczenia osobno.

Summary

Incomes as a category in the accounting law

Income is one of the most important financial categories in entity's operations. The financial result and profitability often depend on income. The Polish Accounting Act and IAS 18 define income in a very similar way. The main difference is that in Polish regulations it is stressed that economic benefits should be properly substantiated. IAS 18 prescribes that income should be measured at the fair value of the payment received or due.

In 2008 the IASB issued a discussion paper addressing the problem of income recognition. This is a joint project of IASB and FASB, one of the priorities in the convergence plan, which should be completed by 2011.

Przychody według segmentów działalności. Podejście sprawozdawcze i zarządcze

Edward Nowak

Streszczenie

W artykule badano problem prezentowania informacji o przychodach w sprawozdaniach finansowych. Analizie autora podlega 8 Międzynarodowy Standard Sprawozdań Finansowych „Segmenty operacyjne”. Na jego podstawie autor opisuje relację między sprawozdawczym a zarządczym punktem odniesienia do wyodrębnienia segmentów działalności według kryterium przychodów.

W artykule ukazano także relacje między segmentami sprawozdawczymi a ośrodkami odpowiedzialności. Segmentacja obszarów działalności według przychodów stwarza podstawy do wprowadzenia centrów inwestowania oraz centrów przychodów. Jest to zgodne z postulatem integracji sprawozdawczości zewnętrznej i wewnętrznej dotyczącej segmentów działalności.

Summary

Revenues by operating segments. The reporting and the management approach

The article explores the problem of presentation in financial statements of information about revenues of segments. The author analyses International Financial Reporting Standard 8 „Operating segments”. Basing on this, he discusses the relation between the reporting and the management view of separation of segments according to the income criterion.

The paper shows the relation between reporting segments and responsibility centers. The segmentation of activities based on income provides the basis for introduction of investment centers and income centers. It is in accordance with the postulate of integration of internal and external reporting relating to segments of activity.

Przychody kategorią rachunkowości – artykuł dyskusyjny

Małgorzata Paszula

Streszczenie

W artykule poruszono problem przychodów jako jednej z kategorii systemu informacyjnego rachunkowości. Dokonano analizy dotychczasowego postrzegania tej kategorii w tym systemie i jednocześnie podjęto próbę autorskiego określenia jej istoty, zakresu, pomiaru i wpływu na wartość wyniku finansowego. Prowadzone rozważania koncentrują się wokół odpowiedzi na następujące pytania:

- Co to są przychody?
- Jaki jest ich zakres merytoryczny?
- Jak należy wyceniać przychody?
- Kiedy należy je uznać?
- Czy wszystkie zarejestrowane w jednostce przychody powinny mieć wpływ na wartość jej księgowego wyniku finansowego?

Summary

Revenues as an accounting category – a discussion paper

This paper is devoted to revenues as one of the categories of accounting information systems. It reviews the existing treatment of this category in accounting and attempts an original definition of its nature, scope, measurement and impact on the financial result. The author tries to answer the following questions:

- what constitutes revenue,
- what does revenue encompass,
- how to measure revenue,
- when should revenue be recognized,
- should all revenues recorded in an entity influence the financial result.

Otrzymana premia opcyjna w świetle przepisów prawa bilansowego – artykuł dyskusyjny

Adrian Ryba

Streszczenie

W artykule wykazano, iż otrzymana premia opcyjna nie stanowi zobowiązania jednostki gospodarczej. Zgodnie z przepisami prawa bilansowego, premia na dzień zawarcia kontraktu opcyjnego stanowi rozliczenie międzyokresowe przychodów. Ponadto w artykule wykazano, iż skutki przeszacowania instrumentów pochodnych (instrumentów finansowych), według zasad rachunkowości oraz definicji zysku jako kategorii ekonomicznej, nie stanowią przychodów jednostki na moment dokonania wyceny. Skutki wyceny powinny być ujmowane w kapitale z aktualizacji wyceny lub prezentowane jedynie w informacji dodatkowej, zgodnie z podstawową funkcją rachunkowości.

Summary

Option premium in the light of accounting law – a discussion paper

This article demonstrates that an option premium cannot be recognized as an entity's financial liability. According to accounting law, a premium at the date of the option contract should be recognized as accrued income. The article also shows that the effects of revaluations of derivatives (financial instruments), according to accounting principles and economic profit definitions, should not be recognized as income at the balance sheet date. It should be recognized as revaluation reserve in equity or only presented in notes to financial statement in accordance with the basic function of accounting.

Wpływ metod wyceny i ustalania przychodów ze sprzedaży usług na wynik finansowy netto jednostki gospodarczej

Kazimierz Sawicki

Streszczenie

Rozwój i globalizacja ekonomii, jak i poszerzenie zasięgu źródeł przychodów, powodują kłopoty z wyceną, ujęciem i prezentacją przychodów w odpowiednich okresach w sprawozdaniach finansowych. Stosowanie wspólnej definicji przychodów i zysków, będących w istocie różnymi kategoriami ekonomicznymi, jak i posługiwanie się subiektywnymi szacunkowymi metodami oceny przychodów oraz ich przypisywania do okresów sprawozdawczych, powinno stać się przedmiotem dyskusji, aby niektóre standardy i regulacje prawne, zwłaszcza prawo bilansu, mogły zostać poprawione.

Summary

The effect of methods of sales revenues measurement and recognition on the entity's profit

The development and globalization of the economy as well as extension of the range of sources of revenue make it difficult to determine how to measure, recognize in corresponding reporting periods and present in financial statements the revenues of an entity. Applying a common definition to revenues and gains, being in fact different economic categories, as well as using subjective methods of revenues valuation based on estimates and their attributing to reporting periods should be the object of discussion in order that some standards and legal regulation, especially accounting law, could be amended.

Przychody konsorcjum – aspekty podatkowe i bilansowe

Marzena Tatarska

Streszczenie

W artykule zaprezentowano najważniejsze cechy umowy konsorcjum oraz pokazano, jakie problemy pojawiają się przy dokonywaniu wzajemnych rozliczeń między uczestnikami konsorcjum. Omówiono też sposób pomiaru przychodów konsorcjum. Przeanalizowano również polskie prawo podatkowe w odniesieniu do umowy konsorcjum.

Summary

Revenues of a consortium – the accounting and the tax perspective

This article presents the main features of a consortium agreement. The author highlights the most important problems in consortium accounting and internal settlements and explains the way in which its revenues should be measured. The article also analyses Polish tax law relating to the consortium agreement.

Przychody jako kategoria pomiaru dokonań jednostki – potrzeba nowych rozwiązań

Ewa Walińska

Streszczenie

Rozważania prezentowane w niniejszym artykule dotyczą jednej z głównych kategorii miar działalności jednostki, jaką jest przychód. Dziś, gdy IASB wprowadza nową koncepcję wyniku (ang. *comprehensive income*), problem stał się jeszcze ważniejszy zarówno w praktyce, jak i teorii rachunkowości.

W artykule zostały przeanalizowane definicja przychodu, jego klasyfikacja oraz zasady wyceny. W końcowej części zaprezentowano kilka nowych rozwiązań związanych z identyfikacją przychodów, zasadami ich klasyfikacji i uznawania w rachunkowości.

Summary

Income as the main category in entity performance measurement – the need for new solutions

This article deals with questions relating to income – one of the main measures of entity performance. Today, when a new concept of income has been introduced by IASB (comprehensive income), the problem has become especially important – for both the practice and the theory of accounting.

In the article the definition of income, its classifications and measurement rules are analyzed. In the final part some new solutions concerning the rules of income identification, classification and recognition in the accounting system are presented.

Determinanty kształtujące poziom przychodów odsetkowych i wynik finansowy w działalności kredytowej banków

Edward Wiszniowski

Streszczenie

Najbardziej istotną pozycją przychodów w działalności bankowej są przychody odsetkowe, których źródłem są udzielone kredyty. W zależności od metodyki obliczania tych przychodów, a także sposobu zabezpieczenia należności, wynik finansowy oraz wartość tych aktywów banku jest różna w poszczególnych okresach kredytowania. Obowiązujące obecnie przepisy prawa bilansowego, w przypadku banków, wymuszają stosowanie wyceny instrumentów finansowych utrzymywanych do terminów zapadalności, według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. Stan ten właściwie odzwierciedla relację przychodów odsetkowych oraz innych płatności do okresu trwania i sposobu spłaty kredytów. W wyniku niezrozumienia istoty dążenia rachunkowości do prezentacji wielkości bilansowych według wartości bieżących, system ten może stać się obiektem krytyki, zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych na rynkach finansowych. Powrót do sposobu wyceny instrumentów finansowych według wartości nominalnych nie zmieni wielkości zasobów pieniężnych banków, ale statystycznie może poprawić w krótkim okresie niektóre ich wskaźniki. Obecne doświadczenia dowodzą, że przedstawionego scenariusza nie można odrzucić.

Summary

Conditions influencing the level of revenue interest and financial result in the credit activity of banks

The most important item of revenue in the banking business is interest income whose sources lie in the loans granted. Depending on the methodology of calculation of income, as well as on the method of securing debts, the financial outcome and the value of bank assets varies across different periods of the credit. The currently binding rules enforce the usage of evaluation of financial instruments maintained until assets maturity, at amortized cost using the effective interest rate. This correctly reflects the relationship of income interests and other payments to the duration and method of repayment of loans. As a result of misunderstanding of the essential role of accounting in the presentation of balance-sheet amounts according to the present value, criticism may arise, especially in situations of crisis in the financial markets. Going back to the method of evaluation of financial instruments according to the nominal value would not change the size of the banks' financial reserves, but may statistically improve some of their indicators in the short term. Current experience shows that the presented scenario cannot be rejected.

Przychody z tytułu dotacji unijnych w sprawozdaniu finansowym przedsiębiorstwa

Marzena Wrona, Katarzyna Żuk

Streszczenie

Celem niniejszej publikacji jest przedstawienie sposobów ujęcia w księgach rachunkowych i prezentacji w sprawozdaniu finansowym przedsiębiorstw przychodów z tytułu dotacji unijnych. Od wejścia Polski do UE podmioty gospodarcze otrzymały możliwość korzystania z pomocy unijnej w formie dotacji na niespotykaną dotychczas skalę. Spowodowało to również wiele problemów, w szczególności prawidłowego ujęcia w księgach rachunkowych, oraz w sprawozdaniu finansowym – przychodów z tytułu dotacji. Stąd też narodził się pomysł przedstawienia głównych zasad ujmowania i prezentacji w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym dotacji, jako źródła uzyskiwanego przychodu przez podmioty gospodarcze.

W artykule wykorzystano analizę literatury przedmiotu, zapisy ustawy o rachunkowości i Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz dokumentację programów wsparcia ze środków unijnych, a także uregulowania unijne, co umożliwiło zaproponowanie rozwiązań w zakresie ujęcia dotacji w sprawozdaniu finansowym.

Artykuł podzielono na 4 główne punkty. W pierwszej części wprowadzono czytelnika do funduszy unijnych w okresie programowym 2007–2013, przedstawiając główne instrumenty polityki strukturalnej Unii Europejskiej, podział tych instrumentów na programy operacyjne w okresie 2007–2013 oraz cele, na które można otrzymać dofinansowanie. W drugiej części artykułu zaprezentowano zasady ujęcia

dotacji w sprawozdaniu finansowym, w myśl przepisów ustawy o rachunkowości i MSR. Zgodnie z MSR 20 przedstawiono podejście kapitałowe oraz przychodowe do dotacji rządowych, a także prezentację dotacji w sprawozdaniu finansowym w podziale na dotacje do aktywów oraz do przychodów. W części trzeciej artykułu przedstawiono dotacje do aktywów na przykładzie dotacji inwestycyjnych oraz na badania i rozwój, ze szczególnym wskazaniem w każdym z przykładów zasad ujmowania ich w sprawozdaniu finansowym. Część czwarta została poświęcona omówieniu zasad ujęcia w sprawozdaniu finansowym dotacji do przychodów na przykładzie dotacji na szkolenia i doradztwo oraz w formie refundacji poniesionych kosztów. Dotacje takie mogą być prezentowane jako przychód w oddzielnej pozycji rachunku zysków i strat, lub w ogólnej pozycji zatytułowanej „Pozostałe przychody”. Drugą metodą może być pomniejszenie kosztów o uzyskaną dotację. Na ujęcie tych dotacji w rachunku zysków i strat mają wpływ również zasada wyższości treści nad formą oraz zasada współmierności kosztów i przychodów.

Summary

Presentation of income from European Union grants in financial statements of entities

The objective of this article is to present possible ways of recognizing income from EU grants in entity's accounting records and financial statements. Since Poland's accession to the European Union, business entities have obtained the possibility of using the support of European Funds in the form of grants on a scale unseen before. It has also caused some problems, mainly the problem of the proper accounting treatment of EU grants in the accounting records and financial statements of an entity.

This gave rise to the idea of presenting the set of main rules relating to accounting for and presentation of grants as a source of income for business entities.

The article is based on analysis of relevant literature, the provisions of the Accounting Act and International Accounting Standards, relevant documentation of the European financial support programs, as well as numerous European legal acts. It enabled the authors to put forward some solutions regarding presentation of grants in financial statements.

The article has been divided into four main parts. In the first section the reader is introduced to the subject of the European Funds for the years 2007–2013 by showing the key instruments of the European Union structural policy, their division into operational programs in the years 2007–2013, and particular schemes which may obtain financial support.

The second section presents the rules of disclosing grants in financial reports under the provisions of the Accounting Act and IAS. The capital and income approach to governmental grants as well as the method of presenting grants in financial reports as divided into asset subsidies and income subsidies have been presented in accordance with IAS 20.

The third section discusses investment grants and research and development grants as examples of asset subsidies, and presents the rules of entering both into financial reports. Investment grants, as well as research and development grants are treated as asset subsidy and should be recognized in the balance sheet as deferred income in the liabilities section, gradually increasing other operational in-

come along with the deduction of amortisation or depreciation of tangible or intangible assets financed from this source.

The fourth part has been devoted to entering income subsidies into financial reports, taking as an example grants for training and consulting as well as grants constituting the reimbursement of incurred costs. Such grants may be recognized as income in a separate entry of the profit and loss account or in a general subsection entitled „Other income”. The second method could be deducting the amount of the grant from the costs incurred. Recognition of grants in the profit and loss account is also determined by the substance over form principle and the principle of matching revenues and costs.

Wycena świadczeń medycznych w szpitalu

Beata Zaleska

Streszczenie

Celem artykułu było ukazanie źródeł przychodów szpitala i wskazanie metod ustalania cen za usługi medyczne. Podkreślono, iż głównym źródłem przychodów stacjonarnych zakładów opieki zdrowotnej jest sprzedaż świadczeń medycznych płatnikowi, którym jest Narodowy Fundusz Zdrowia. Zwrócono także uwagę na nowy system finansowania szpitali, jakim jest stosowany od 2008 roku system Jednorodnych Grup Pacjentów, wzorowany na brytyjskim modelu Health Resources Groups lub HRGs.

W artykule podkreślono, iż bez względu na system finansowania, to płatnik określa cenę usługi medycznej, która w praktyce jest trudna do zmienienia, a jej zmiana musi być poparta odpowiednimi obliczeniami. Wycena przychodów świadczeń medycznych musi opierać się na rzetelnej informacji kosztowej. Znajomość kosztów jednostkowych ustalonych w rachunku kosztów szpitala powinna być podstawą wyznaczenia ceny usługi zdrowotnej, np. na podstawie metody zaprezentowanej w artykule. Cena usługi medycznej, której podstawą ustalenia jest prawidłowo obliczony koszt jednostkowy, może być przedmiotem negocjacji z płatnikiem.

Przedstawione treści zaprezentowane w artykule są oparte na analizie literatury przedmiotu z zakresu rachunkowości, rachunku kosztów, a także przepisów prawnych.

Summary

Determination of income from medical services in hospitals

The aim of this article is to present sources of hospital income and determination of prices of medical services. It is explained that the main source of hospital income is selling services to the payer, which in this case is the National Health Service. A new system of financing medical services of hospitals introduced in 2008, called Diagnosis-related group system, based on the British Health Resources Group or HRG, is also described.

This article shows that regardless of the financing system the payer is the one who determines the price of a medical service, which in practice is difficult to change.

That is why the valuation of income from medical services provision has to be based on solid cost information. Knowledge of the unit costs established by cost accounting in hospitals should constitute the basis for determining prices of health services and this should be done using the methods presented in the article. Only then can the price be the subject of negotiations with the payer.

The article is based on the study of literature in the area of accounting and cost accounting as well as legal regulations.

ZE WSPÓŁPRACY Z ZAGRANICĄ

Accounting Interpretation of Cross-border Mergers in the Czech Republic Based on Czech Accounting Standards

Jana Skálová, Tomáš Podškubka

Summary

The paper deals with cross-border mergers that may be performed either out of or into the Czech Republic and focuses on the accounting and tax aspects of these transactions. Attention was also paid to the most important legal requirements imposed on merger projects and the net assets valuations. Directive 2005/56/EC brought in new possibilities of business transformations across the EU member states' borders. Income tax advantages that may be gained in cross-border mergers were implemented by virtue of Directive 90/434/EEC. It may be difficult to meet stringent requirements that are conditional upon enjoyment of the neutral tax treatment.

Streszczenie

Rachunkowość w zakresie fuzji transgranicznych w Republice Czeskiej według czeskich standardów rachunkowości

Niniejszy artykuł dotyczy fuzji transgranicznych, które mogą być realizowane z lub do Republiki Czeskiej oraz skupia się nad aspektami księgowymi i podatkowymi tych transakcji. Uwagę zwrócono również na najważniejsze formalności prawne, które są wymagane przy projektach tych fuzji oraz na wycenę aktywów netto. Dyrektywa 2005/56/WE wniosła nowe możliwości łączenia się przedsiębiorstw w ramach granic państw członkowskich UE. Korzyści z podatku dochodowego, które mogą być realizowane podczas fuzji transgranicznych, zostały zaimplementowane za pośrednictwem dyrektywy 90/434/EWG. Spełnienie rygorystycznych wymogów, uzależnionych od funkcjonowania neutralnego systemu podatkowego, może być jednak trudne.